

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-09-11 Nr. 1.03-0316

DĖL STICHINĖS AUDROS PADARINIŲ

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, išnagrinėję Žemės ūkio ministerijos skubos tvarka derinimui pateiktus Žemės ūkio ministro įsakymų projektus: „Dėl sankcijų netaikymo už 2026 m. pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 metų intervencines priemones įgyvendinamiems projektams, paveiktiems audros ir elektros energijos tiekimo sutrikimų“ (Nr. 26-11908) ir „Dėl sankcijų netaikymo už 2026 m. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemones įgyvendinamiems projektams, paveiktiems audros ir elektros energijos tiekimo sutrikimų“ (Nr. 26-11942) (toliau kartu – Projektai), teikia pastabas ir pasiūlymus.

Teigiamai vertiname Žemės ūkio ministerijos iniciatyvą, atsižvelgiant į 2026 m. rugpjūčio 22 d. stichinės audros mastą ir jos sukeltus padarinius, nustatyti sankcijų netaikymo atvejus paramos gavėjams, kai prisiimti išpareigojimai ar teisės aktuose nustatyti reikalavimai nebuvo įvykdyti dėl nuo jų nepriklausančių aplinkybių. Tokia priemonė yra pagrįsta siekiant užtikrinti, kad dėl išskirtinių ir objektyvių aplinkybių paramos gavėjai nepatirtų neproporcingų neigiamų pasekmių.

Vis dėlto, Projektuose numatytas sankcijų netaikymo mechanizmas turėtų būti patikslintas, siekiant užtikrinti vienodą paramos gavėjų traktavimą ir išvengti situacijų, kai dėl tos pačios stichinės nelaimės padarinių vieniems paramos gavėjams sankcijos nebūtų taikomos, o kitiems – būtų taikomos vien dėl jų veiklos vykdymo vietos.

1. Dėl sankcijų netaikymo teritorinės apimties

Abiejų Projektų 1.1 papunkčiuose sankcijų netaikymas siejamas su konkrečiai išvardytomis savivaldybių teritorijomis, kurias paveikė 2026 m. rugpjūčio 22 d. stichinė audra. Manome, kad toks baigtinis savivaldybių sąrašas gali būti nepakankamas, jeigu faktiniai audros padariniai buvo patirti ir kitose savivaldybėse.

Atkreiptinas dėmesys, kad vertinant, ar konkretus paramos gavėjas objektyviai galėjo įvykdyti prisiimtus išpareigojimus ir teisės aktuose nustatytus reikalavimus, reikšminga turėtų būti ne vien administracinė teritorija, kurioje vykdoma veikla, bet pirmiausia faktinis stichinės audros poveikis konkrečiam paramos gavėjui ir jo vykdomai veiklai.

Todėl, siekiant išvengti skirtingo paramos gavėjų traktavimo, kai dėl iš esmės tapačių audros padarinių vienam paramos gavėjui sankcija netaikoma, o kitam – taikoma, siūlome Projektuose numatyti, kad sankcijų netaikymas nebūtų besąlygiškai apribotas baigtiniu savivaldybių sąrašu, o būtų taikomas visoje Lietuvos teritorijoje.

2. Dėl elektros energijos tiekimo sutrikimų teritorinio taikymo

Projektų 1.2 papunkčiuose numatyta, kad sankcijos netaikomos tais atvejais, kai dėl 2026 m. rugpjūčio 22 d. stichinės audros elektros energijos tiekimas žemės ūkio veiklos vykdymo objektuose buvo sutrikęs ilgiau kaip 72 valandas ir tai patvirtinta Nacionalinės mokėjimo agentūros turima informacija.

Atkreipiame dėmesį, kad Projektų 1.2 papunkčiuose nėra aiškiai nustatyta, ar ši išimtis taikoma tik Projektų 1.1 papunkčiuose nurodytų savivaldybių teritorijose esantiems paramos

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

gavėjams, ar visoje Lietuvos teritorijoje. Toks teisinis neapibrėžtumas gali lemti skirtingą Projektų taikymo praktiką.

Manytina, kad tais atvejais, kai yra objektyvūs duomenys, patvirtinantys, kad dėl minėtos stichinės audros elektros energijos tiekimas konkrečiame žemės ūkio veiklos vykdymo objekte buvo sutrikęs ilgiau kaip 72 valandas, lemiamą aplinkybę turėtų būti pats faktiškai nustatytas elektros energijos tiekimo sutrikimas ir jo trukmė, o ne paramos gavėjo veiklos vykdymo vieta konkrečioje savivaldybėje.

Įvertinus tai, siūlome aiškiai nustatyti, kad Projektų 1.2 papunkčiuose numatyta išimtis būtų taikoma visoje Lietuvos teritorijoje, jeigu Nacionalinės mokėjimo agentūros turimi duomenys patvirtina, kad elektros energijos tiekimas paramos gavėjo žemės ūkio veiklos vykdymo objekte dėl 2026 m. rugpjūčio 22 d. stichinės audros buvo sutrikęs ilgiau kaip 72 valandas.

3. Dėl projekto (Nr. 26-11908) 1.3 papunkčio taikymo apimties

Atkreipiamė dėmesį, kad projekto (Nr. 26-11908) 1.3 papunkčio formuluotė nėra pakankamai aiški ir neleidžia vienareikšmiškai nustatyti, kokiems konkrečioms paramos gavėjams ir kokiais atvejais bus taikomos šiame projekte nustatytos sankcijų netaikymo nuostatos. Šio projekto 1.3 papunktyje nustatyta, kad minėtas įsakymas taikomas paramos gavėjams, dalyvaujantiems įgyvendinant tik tam tikras intervencines priemones. Toks išskyrimas nėra pakankamai aiškus ir gali kelti abejonių dėl įsakymo taikymo apimties, ypač vertinant jo santykį su projekto 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nustatytais sankcijų netaikymo atvejais.

Siekiant aiškiai apibrėžti šio projekto taikymo apimtį ir užtikrinti nuoseklų jo taikymą, siūlome minėto projekto 1.3 papunktį išdėstyti sekančiai: „1.3. šis įsakymas taikomas paramos gavėjams, dalyvaujantiems įgyvendinant Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano priemones tiek, kiek įsipareigojimų ir reikalavimų nevykdymą lėmė 2026 m. rugpjūčio 22 d. stichinės audros padariniai. Įsakymas netaikomas iki 2026 m. rugpjūčio 22 d. atsiradusiems įsipareigojimų ir reikalavimų nevykdymo atvejams.“

Prašome įvertinti pateiktus pasiūlymus ir atitinkamai patikslinti Projektų nuostatas, užtikrinant, kad dėl vienodos stichinės nelaimės sukeltų objektyvių aplinkybių paramos gavėjams būtų taikomas vienodas ir aiškus sankcijų netaikymo mechanizmas.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis